

‘Gericht **witwastoezicht** nodig op fusie- en overnamekantoren’

Het toezicht op de naleving van de witwasmeldplicht moet strenger, vindt Maaike Stouten. Zij promoveerde onlangs op onderzoek of de witwasmeldplicht en de handhaving van de Wwft voor juridische en fiscale dienstverleners voldoen aan de beginselen van rechtszekerheid, *legal privilege* en effectiviteit.

Door Lex van Almelo

In de ogen van juridische en fiscale dienstverleners is vaak onduidelijk wanneer de procesvrijstelling begint en of een eerste gesprek daar ook onder valt.

‘Het eerste gesprek is nu al vrijgesteld. De procesvrijstelling begint wat mij betreft al bij de bezwaarschriftprocedure. Maar in beginsel moet al het juridisch advies van advocaten worden vrijgesteld van de meldplicht. Behalve fiscaal advies buiten een procedurele context, *due diligence* werkzaamheden en bijstand bij de inkeerregeling. Verder bepleit ik een fraude-oogmerkuitzondering: als je ziet dat de cliënt je benadert om misbruik te maken van het verschoningsrecht zou de vrijstelling niet moeten gelden. Zelfs niet in het kader van een gerechtelijke procedure. Het *legal privilege* is niet bedoeld om te worden misbruikt.’

Moet de advocaat het melden wanneer de cliënt een beroep doet op de inkeerregeling en alsnog zwart geld aangeeft?

‘Ja. Melden is natuurlijk een beetje onzin als de ongebruikelijke transactie zich puur beperkt tot belastingontduiking. Maar als het geld een criminele oorsprong heeft en je niets hoeft te melden, dan zou inkeren een prachtige witwasmethode zijn.’

Hoe kun je als dienstverlener beoordelen of geld illegaal is?

‘Je moet gewoon melden, maar je kunt daarbij wel aangeven of je wel of niet ver-

Foto: Ronald Brokke

moedt dat het geld afkomstig is uit een illegale bron.’

Valt inkeer niet onder de procesvrijstelling omdat het om een procedure gaat?

‘Nee. Je doet eigenlijk gewoon alsnog aangifte. Maar wanneer je als dienstverlener vermoedt dat de belastinginspecteur het verzoek om inkeer zal afwijzen, geldt mijns inziens de procesvrijstelling. De meldplicht zal dan “herleven” als het inkeerverzoek wordt ingewilligd.’

Wanneer je bij een due diligence onderzoek zwart geld aantreft, moet je dat dus ook melden?

‘Ja en dat gebeurt vermoedelijk veel te weinig. Er wordt in Nederland jaarlijks naar schatting 18,5 miljard euro witgewassen. Nederland is één van de landen met de meeste fusies en overnames. Advocaten geven hierbij regelmatig advies. Wanneer je op zwart geld stuit in de overname-

target en de deal niet doorgaat, hoef je in beginsel niet te melden. Maar wanneer de cliënt tot aankoop overgaat, ontstaat een meldplicht. De vraag is nu: valt er niets te melden of is het toezicht op de advocaten niet goed genoeg? De pakkans voor niet-melders is uiterst gering en het BFT staat machteloos.’

‘Ik zou ervoor zijn om de handhaving van de meldplicht meer op bestuursrechtelijke leest te schoeien. Dat betekent onder meer hogere boetes en de mogelijkheid van *naming and shaming*.’

Is het nieuw te vormen College van Toezicht geen verbetering?

‘In feite benoemt de Orde haar eigen toezichthouder. De leden zouden moeten worden benoemd door een tripartiete commissie waarin ook iemand van Veiligheid en Justitie en de Hoge Raad zit. Verder zou het College niet in hetzelfde gebouw als de Orde moeten worden gehuisvest. Het Wwft-toezicht moet zo veel mogelijk worden geïntegreerd met het toezicht op naleving van de overige gedragsregels en op risicogebaseerde wijze worden uitgevoerd en dus juist worden gericht op de fusie- en overnamekantoren. De kern van juridisch advies door advocaten betreft geschillen en disputen. De advocatuur zou er eens over moeten nadenken of zij fusie- en overnameactiviteiten niet moet afsplitsen, omdat het niet tot de kern van de advocatuurlijke werkzaamheden behoort.’

- M. Stouten: De witwasmeldplicht, Omvang en handhaving van de Wwft-meldplicht voor juridische en fiscale dienstverleners, BJu. ISBN 978 90 897 4620 7. 79 euro.